

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Еволюційна морфологія»

доцент кафедри біології
Лебединець Наталія Віталіївна,
кандидат біологічних наук, доцент
n.v.lebedynets@npu.edu.ua
<https://fpgoe.npu.edu.ua>

I. Основна дисципліни	мета	Вивчення загальних закономірностей будови різних систем органів у тварин та людини, шляхів їх морфологічних змін в процесі еволюції, ознайомлення з причинами становлення планів будови у різних еволюційних гілках та морфологічними адаптаціями організмів до існування у середовищі їх мешкання.
II. Місце дисципліни в програмі підготовки фахівців	навчальної	Спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), I рівень вищої освіти (бакалавр) ПП2.20 Дисципліни нормативної частини науково-предметної підготовки

III. Програмні результати навчання

ПРН1.2 - Показати вміння розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, використовуючи набуті знання теоретично-методологічної бази біологічної та інших наук, здійснює комплексний педагогічний підхід до організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ПРН8 - Продемонструвати здатність саморозвитку та вдосконалення здобутих під час навчання компетентностей з високим рівнем автономності.

ПРН10 - Продемонструвати глибокі знання в обраній галузі з циклу професійної підготовки. Оперувати біологічними термінами і поняттями.

ПРН12 - Розпізнавати адаптивні можливості різних живих організмів; порівнювати адаптивні можливості організмів на різних рівнях організації; продемонструвати розуміння функціональних процесів у тваринних організмах, вміти здійснювати порівняльний аналіз.

ПРН14 - Знає способи розмноження та відтворення живих організмів.

ПРН15 - Знає будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів. Вміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови і функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їх взаємодію, зв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.

ПРН20 - Продемонструвати дослідницькі навички. Вміння роботи з вимірювальним обладнанням та технікою, лабораторним обладнанням. Професійні вміння роботи з гербаріями, колекціями живих організмів, фіксованими препаратами, мікропрепаратами.

IV. Короткий зміст дисципліни	Модуль I. Теоретичні основи еволюційної морфології Тема 1.1. Введення в дисципліну. Еволюційна морфологія як наука. Тема 1.2. Історія розвитку еволюційної морфології. Тема 1.3. Наукові здобутки вітчизняних і зарубіжних морфологів еволюціоністів. Тема 1.4. Наукова спадщина Сєверцова О.О. та його школи. Тема 1.5. Морфологічні закономірності еволюції. Тема 1.6. Адаптаційні властивості організмів. Еволюція як пристосувальний процес. Тема 1.7. Еволюція онтогенетичних пертворень та теорія філембріогенезу. Тема 1.8. Морфологічні ознаки еволюційних процесів. Тема 1.9. Морфологічні ознаки перетворення органів в філогенезі. Тема 1.10. Морфологічна адаптація та кореляція органів. Тема 1.11. Морфологічна адаптація та редукція органів. Тема 1.12. Синтез еволюційної морфології, екології, генетики та експериментальної ембріології.
	Модуль II. Морфологічна еволюція систем організму. Тема 1. Морфологічна еволюція нервової системи. Тема 2. Морфологічна еволюція органів чуття. Тема 3. Морфологічна еволюція серцево-судинної системи. Тема 4. Морфологічна еволюція органів травлення. Тема 5. Морфологічна еволюція органів дихання. Тема 6. Морфологічна еволюція органів виділення. Тема 7. Морфологічна еволюція ендокринної системи. Тема 8. Морфологічна еволюція опорно-рухового апарату.
V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	Кафедра біології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доцент кафедри біології, кандидат біологічних наук Лебединець Наталія Віталіївна
VI. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС), з яких: 56 год. – аудиторних: 28 год. лекцій, 28 год. лабораторних занять 64 год. – самостійна робота Дисципліна викладається у VI семестрі.
VII. Політика дисципліни	Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.
VIII. Правила дисципліни	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (хвороба, міжнародна та національна мобільність) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням

із викладачем.

**IX. Основні
інформаційні джерела
для вивчення
дисципліни**

- 1.Бровдій В.М. Еволюційне вчення / В.М. Бровдій. – Київ: Академія, 2013.- 336с.
 - 2.Еволюційна морфологія [Лебединець Н.В., Плиск О.І., Босенко А.І., Корінчак Л.М., Лазоришинець В.В.]; за редакцією О.І. Плиски. – Київ, Інтерсервіс, 2018. – 224с.
 - 3.Ковтун М. Ф. Порівняльна анатомія хребетних / М. Ф. Ковтун, О. М. Микитюк, Л. П. Харченко. – Харків: ОВС, 2002. – 176 с.
 - 4.Ковтун М. Ф. Порівняльна анатомія хребетних / М. Ф. Ковтун, О. М. Микитюк, Л. П. Харченко. – Харків: ОВС, 2003. – 272 с.
 - 5.Davis G.K., Patel T.H. Origin and evolution of segmentation. – Millennium issue, 2000. – P. 68-72.
 - 6.Minelli A. The Development of Animal Form: Ontogeny, Morphology, and Evolution. — Cambridge University Press, 2003.
 - 7.Морфологія тварин // Електронний ресурс // <http://oldiplus.ks.ua/catalog/selskoe-xozyajstvo/morfologiya-silskogospodarskix-tvarin.html>
 8. Рэфф Р., Кофмен Т. Эмбрионы, гены и эволюция / [Електронний ресурс]: Profilib електронна бібліотека. / Режим доступу: <https://profilib.net/chtenie/53773/rudolf-reff-embriony-geny-i-evolyutsiya-68.php>
-

**X. Система
оцінювання**

Поточний контроль:

усна форма: індивідуальне та фронтальне опитування;

письмова форма: модульне та підсумкове тестування.

Підсумковий контроль:

залік у VI семестрі
